Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St Jersey City, N.J 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 100. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ТРАВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 28, 1983 No. 100. VOL. XC.

КООРДИНАЦІЙНА РАДА ПРОСИТЬ ПРО ПРИЙНЯТТЯ ДО СКВУ

Ню Йорк, Н.Й. — Згідно з рішенням ширшої наради організацій — членів Комітету за Правопорядок в УККА, у суботу, 14-го травня ц.р., Президія перейменованої тепер репрезентації тих організацій, тобто Української Американської Координаційної Ради (УАКР), звернулася листовним проханням до секретаряту Світового Конгресу Вільних Українців, визнати її як такого репрезентанта.

Подаючи причини чому така велика скількість крайових організацій, між якими є такі ключеві, як два братські союзи, не має тепер своєї репрезентації у СКВУ, Президія УАКР просить визнати її і дати право бути речником більшости українців у ЗСА у тій єдиній вільнообраній світовій установі.

Президія, свідома, що прийняття мусить бути затверджене сесією СКВУ, просить в листі прийняти членів УАКР до окремих діючих підготовчих омісій до IV СКВУ і пропонує конкретно д-ра Івана Флиса на заступника голови Підготовчого комітету, д-ра Богдана Гнатюка на заступника голови Програмової комісії, Івана Олексина на члена Статутової комісії і д-ра Богдана Шебунчака і ред. Ольгу Кузьмович на членів Номінаційної комісії.

Рівночасно Президія УАКР заявляє готовість перебрати усі зобов'язання зв'язані із членством в СКВУ, зокрема негайно перевести грошову збірку на СКВУ.

У катастрофі в Єгипті згинуло біля 200 осіб

Каїр, Єгипет. — З Каїру повідомили, що в середу, 25-го травня, на штучному озері, утвореному Асванською греблею, затонув річковий пароплав, на якому були 627 осіб. Пароплав тягнув за собою дві баржі, загорівся від вибуху баньок з газом у машиновому відділі, а потім пішов на дно. Що найменше 200 осіб загинули, а біля 100 інших пропали безвісти. Поліція говорить, що дотепер врятовано 325 осіб.

Єгипетський річковий пароплав під назвою „10-го Рамадана" регулярно відбував плавання між Асваном у південному Єгипті і Ваді Гальфа в північному Судані. Після вибуху пароплав і баржі, на яких було 599 пасажирів, переважна більшість суданців, і 28 членів залоги загорілися. Пароплав незабаром потонув, а баржі відчепилися і лише сильно занурилися.

Ця трагедія сталася на штучному озері, утвореному в 1970 році, коли була збудована висока Асванська гребля. Озеро назвали іменем тодішнього президента Єгипту Нассера, воно глибоке 240 футів і 12 миль широке.

Речник поліції повідомив, що 547 із 599 пасажирів були суданці, 48 єгиптяни, один француз, один новозеландець, один танзанієць і один чадець.

АНТИСІОНІСТСЬКИЙ КОМІТЕТ В СССР РОЗГОРТАЄ ПРАЦЮ

Київ. — Київська газета „Радянська Україна" знову помістила довшу інформацію у числі з 14-го травня ц.р., п.н. „Антисіоністський комітет: завдання і перспективи". В інформації говориться, що минулого місяця в Москві відбулося засідання ради засновників антисіоністського комітету, на якому в присутності представників московської громадськости і преси було одноголосно проголошено створення цього комітету.

На засіданні ради, до якої ввійшли „представники провідних радянських громадських організацій — Комітет радянських жінок (КМО), Комітет ветеранів війни, Агентство преси Новини, Радянський комітет солідарності з народами Азії і Африки та інші — було обрано склад комітету", який очолив емеритований генерал-полковник Данило А. Драгунський, „двічі герой Радянського Союзу". До президії цього комітету входить 13 осіб — письменники, журналісти, професори університетів, економісти та люди інших спеціяльностей.

Цього разу А. Рухадзе, автор інформації, яку передрукувала майже вся совєтська преса, дещо більше відкрив занавісу і заговорив про завдання антисіоністського комітету покликаного до життя офіційними партійними і урядовими чинниками, бо інакших в Совєтському Союзі немає. „Антисіоністський комітет радянської громадськости, — пише А. Рухадзе, — створено з метою об'єднання зусиль радянських громадян для організаційної відсічі сіонізмові, викриття його реакційної суті... комітет, відповідно до своїх статутних цілей, подаватиме допомогу і підтримку радянським громадянам, які беруть участь у боротьбі проти міжнародного сіонізму; підтримуватиме дії і кампанії в середині країни і за рубежем, спрямовані на викриття ідеології і політичної практики сіонізму; здійснюватиме зв'язки з прогресивними організаціями за рубежем, які активно борються проти сіонізму...робитиме все, щоб розкрити справжнє обличчя сіонізму і його антигуманну суть".

Як широко розгортатиметься антисіоністська кампанія в СССР, про це докладніше розповідає заступник голови С. Л. Зівс, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки РСФСР. Він каже, що до комітету будуть „залучені": учені, діячі літератури, мистецтва, журналісти, видаватимуться кінофільми. Самуїл Зівс розповів далі, що при комітеті будуть створені так звані консультативні ради вчених, які займатимуться науковою критикою сіонізму. Філіяли комітету будуть створені в усіх республіках СССР, а зокрема в Москві, Ленінграді, Новосибірську, Біробіджані та інших.

Політичні спостерігачі і дипломати в Москві вже раніше перестерігали, що вся ця шумиха навколо створення антисіоністського комітету в СССР виглядає на започаткування широкої боротьби зі світовим жидівством, яка йде в парі з політикою багатьох арабських держав, ворогів Ізраїля.

РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО АРЕШТ М. ГОРИНЯ

Ню Йорк, Н. Й. (Н.С). — У самвидавному московському журналі „Хроника текущих событий" вміщено подробиці подій, які передували арештові Михайла Гориня у середу, 3-го грудня, 1982 року. Про його арешт і засуд уже повідомлялося в пресі раніше.

Як повідомляє „Хроника", 26-го березня 1981 року Михайло Горинь надіслав начальникові Львівського КҐБ М. П. Черпакові заяву, в якій, розповівши,як під час обшуку 24-го березня йому підкинули заклеєний конверт з машинописним текстом (про це повідомляв „Вісник репресій в Україні", 1981, 5-23), він пише:

„Якщо мене карають за написану статтю або публічний виступ, то я можу протестувати проти кваліфікації вчинку або змушений визнати, що такий випадок був. І, якщо я не хочу йти на конфлікт із владою, я, враховуючи обставини, можу реґулювати свою поведінку. Тут я виступаю як суб'єкт справи; в іншому випадку я стаю об'єктом чиєсь злої волі, а отже, цілком беззахисним, беззбройним, оскільки йдеться не про діяльність, яка порушує закон чи ще (не) узаконену настанову влади, а про імітацію (підробку) такої діяльности. Покарання за такий документ уже не буде покаранням, а буде чимось украй гидким і в нормальній Конституційній державі неприпустимим. (...).

Я звертаюся до Вас із проханням... визначити, хто з ваших працівників припустився безпрецедентного на Львівщині вчинку, цілком аморального і злочинного, що є великим лихом для мене й не меншою драмою для установи, якою Ви керуєте.

Адже досить прецеденту, якому ніхто не запобіг, щоб колесо боротьби за правопорядок і безпеку в країні почало з великим прискоренням крутитися в зворотній бік. Ми всі пережили таке становище і добре пам'ятаємо, як дорого за це заплатив народ".

На слідстві в справі І.Кандиби 8 і 19 травня 1981 року та 24-го липня на суді над ним, М. Горинь відмовився давати покази, у зв'язку з чим 11-го вересня проти нього порушили кримінальну справу за ст. 179 КК УРСР (Відмова свідка давати покази). Справу вів слідчий прокуратури Залізничного р-ну Львова В. Г. Пацюкевич.

Під час допиту в цій справі М. Горинь заявив:

„Як на попередньому слідстві, так і під час судового засідання я відмовився давати покази, мотивуючи свою відмову морально-етичними міркуваннями, хоча мене попереджали про кримінальну відповідальність за відмову давати покази.

Я вважаю, що в моїх діях немає складу злочину, оскільки в дійсності я не мав з Кандибою постійних або частих контактів останніми роками; крім того Кандиба був моїм близьким знайомим і другом ще з часу навчання в унівеситеті, і я вважаю неетичним брати участь у судовому процесі як свідок звинувачення".

4-го листопада В. Пацюкевич зробив у М. Гориня обшук. Нічого вилучено не було.

5-го листопада М. Гориневі пред'явили звинувачення за ст. 179 та взяли підписку про невиїзд.

26-го листопада до Горинів прийшла двірничка й сказала, що на двері їхнього льоху треба поставити номер квартири. Дружина Гориня Ольга погодилася. Михайла Гориня здивувала така вимога, бо вони живуть у будинку близько двадцяти років і ніколи цього не було. Того самого вечо-

(Закінчення на стор. 4)

У Вінніпеґу помер д-р І. Глинка

Вінніпеґ, Канада. — Українська Канадська Фундація ім. Тараса Шевченка інформує, що в середу, 8-го травня ц.р., тут помер на 74-му році життя сл. п. д-р Ізидор Глинка, довголітній голова Української Канадської Фундації ім. Тараса Шевченка, член Екзекутиви Комітету Українців Канади, активний і провідний діяч української громади в тій країні.

Д-р І. Глинка народився в Україні в 1900 році. До Канади прибув однорічним хлопчиком з батьками, які були піонерами українського життя в провінції Альберта. Середню і вищу освіту закінчив в Едмонтоні, а докторат здобув в 1939 році в Каліфорнійському технологічному інституті. Після завершення студій працював хеміком в Оттаві аж до 1947 року. Пізніше перенісся на таку ж працю до Вінніпеґу. В 1972 році д-р І. Глинка пішов на емеритуру і тоді ще інтенсивніше включився в працю українських установ і організацій. Покійний був також автором кількох праць з хемії, які знайшли належне визнання в міжнародному науковому світі.

Крім вже згаданих активностей в українському зорганізованому житті в Канаді св. п. д-р І.Глинка належав до Ради Директорів колеґії св. Андрія, був членом українських професіоналістів і бизнесменів, Українського Культурного Осередку та багатьох інших організацій. Він був також бажанням і дуже популярним промовцем на різних з'їздах, конференціях, здвигах та інших громадських імпрезах. З ділянки багатокультурности написав книжку п. з. „Інший канадець", яка появилася друком в 1981 році.

Українська громада похоронила д-ра І. Глинку в суботу, 21-го травня ц.р., з усіма почестями і участю високих духовників з Української Греко-Православної Церкви. В жалобі залишилися дружина Ольга, два сини Мирон і Денис, внуки Маркіян і Антін, брат і дві сестри та велика українська громада.

У Лімі страйкує Ґвардія

Ліма, Перу. — Президент Перу Фернандо Беляунде Террі у середу, 25-го травня, зарядив триденний надзвичайний стан у Лімі і сусідньмоу порті Кальяо з огляду на страйк напіввійськової цивільної ґвардії. Були викликані війська для втримання порядку. Уряд заявив, що страйк почався, коли 650 ґвардійців зажадали підвищення заробітної платні.

Міністер внутрішніх справ Люїс Перковіч сказав репортерам, що страйк спочатку обмежувався до станиці ґвардії, яка сусідує з головною квартирою поліції. Але опівдні радіо цивільної ґвардії повідомило, що число страйкуючих зросло до 7,000.

Зваживши таку ситуацію, президент Террі впровадив надзвичайний стан, перший від часу, як він став президентом у 1980 році

Речник страйкуючих заявив, що ґвардійці заробляють 35 долярів на місяць, але не сказав, скільки вони вимагають. Інші джерела говорять, що страйкуючі вимагають скорочення робочого дня, „людського поводження своїх старшин і повернення смертної кари для тих, хто вб'є поліціянта чи ґвардійця". Президент Террі скасував кару смерти.

Страйкуючі також протестують проти висилання молодих непідготованих вояків на боротьбу в гори з маоїстськими партизанами. Вже понад 1,000 вояків були вбиті від часу, коли президент 29-го грудня минулого року наказав військам розпочати боротьбу проти партизанів у провінції Аякучо в південному Перу в горах Андах.

Українці Міннесоти приготовляють вшанування жертв голоду в Україні

Міннеаполіс, Мінн. — Заходами 19-ох громадських організацій і шістьох церковних громад тут оформився Комітет для Вшанування Жертв Голоду в Україні в 1932-33 роках. В організуванні цього комітету взяли участь: українська православна парафія свв. Володимира і Ольги, українська католицька парафія св. Константина, українська православна парафія св. Михаїла, українська католицька парафія св. Стефана, українська православна парафія св. Юрія Переможця, українська євангельська баптистська громада, Союз Українських Ветеранів, Союз Ветеранів Українського Резистансу, Товариство Прихильників УНР, 32-ий Відділ ОДВУ, 110-ий Відділ СУА, ОДУМ, 16-ий Відділ СУА, ОУРДП, Пласт, Пластприят, Товариство Українських Інженерів, хор „Дніпро", Українська Студентська Громада, Організація Української Католицької Молоді, Ліга Української Православної Молоді, 134-ий Відділ Союзу Українців Католиків „Провидіння", 345-ий Відділ УНС, 487-ий Відділ УНС і 15-ий Відділ УЗХ.

Членами екзекутивного комітету є: мгр Люба Менжеґа — голова, Дмитро Татарин — заступник голови, інж. Валентина Ярмоленко — секретар, Михайло Каркоць — скарбник, а також Павло Воробій, Анатолій Кушнір, Андрій Каркоць і Михайлина Реймонд.

На черговій нараді екзекутиви і представників організацій оформлено і доповнено новими членами діловий комітет, в склад якого ввійшли: д-р Михайло Козак, д-р Анатоль Лисий, д-р Петро Попадюк,

(Закінчення на стор. 4)

У світі

ДЕРЖАВНИЙ МІНІСТЕР громадської безпеки Франції Джозеф Франческі обвинуватив у середу, 25-го травня, „організовані та вперті групи", які стоять за новою серією вуличних боїв, що вибухли у вівторок, коли студенти продовжували свої демонстрації проти запропонованих урядом змін в університетській системі навчання. Заява міністра малощо не обвинувачує виключно праві крайні організації, але інші офіційні особи у приватних розмовах приписують безпорядки на протязі останніх шістьох тижнів як лівим, так і правим, а також аполітичним авантюристам, які примикали до обидвох груп.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС відкинуло в середу, 25-го травня, пропозицію президента Роналда Реґена покращити телефонно-телеграфний зв'язок між двома країнами, відомий як „гаряча лінія". Москва залишилася холодною до „гарячої лінії", оправдуючи свій крок тим, що пропозиція Президента — це тільки спроби відвернути увагу від питання ракет типу МХ.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ Німеччини Гельмут Коль, виступаючи на з'їзді християнсько-демократичної партії 26-го травня, в середу, остеріг Совєтський Союз, заявляючи, що поступ у напрямі кращих відносин з Бонном може наступити тільки в заміну за „більше людяности і менше конфронтації". Після виступу відбулися вибори нового лідера партії. Делегати з'їзду 631 голосом із загального числа 661 вибрали новим головою християнсько-демократичної партії поновно Гельмута Коля. Він вибирається до Москви 4-го липня ц.р.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ військового аташе американського посольства в Сан Сальвадорі, заступник командира американської військової групи в Сальвадорі Алберт Шофелберґер був убитий в середу, 25-го травня, чотирьома вистрілами в голову, коли він знаходився перед американським університетом Центраьлної Америки. Речник Білого Дому сказав, що дорадник Президента з питань крайової безпеки Вілліям Кларк повідомив президента Роналда Реґена про цей трагічний випадок. В час нападу Шофелберґер був у цивільному одязі і без охоронців. Президент Сальвадору Альваро Маганя висловив співчуття й обіцяв розслідувати цю справу вбивства.

ЯК ВІДОМО, В БРИТАНІЇ 9-го червня відбудуться загальні вибори. Консервативна партія прем'єр-міністра Маргарети Тачер оптимістично дивиться на майбутні, але близькі вибори. Зате лейбористська партія, крім поганої перспективи, має ще внутрішні клопоти. Серед керівництва цієї партії немає єдности відносно майбутньої політики ракетноядерного озброєння Британії та відношення до стратегії НАТО в цьому питанні. У передвиборчому маніфесті лейбористи обіцяють ядерне роззброєння Британії через п'ять років, якщо вони виграють у виборах. Маніфест також обіцяє ліквідувати всі американські ядерні військові і морські бази в Британії, але маніфест допускає, що це буде зроблено „не відразу".

СЕНАТ голосами 59 до 39 схвалив резолюцію, якою підтримав таку ж резолюцію Палати Репрезентантів і плян президента Роналда Реґена про розміщення міжконтинентальних нуклеарних ракет типу МХ у спеціяльних шахтах. Як відомо, минулого вівтірка відбулося голосування в Палаті Репрезентантів в тій справі з вислідом голосування 239 до 186 голосів. Резолюції Конґресу, — кажуть політичні спостерігачі, — це ще одна перемога Адміністрації Р. Реґена і підтримка оборонної стратегії Уряду.

Фестиваль в Ню Джерзі матиме різноманітну програму

Джерзі Сиҭі, Н. Дж. (Т.Кардашинець). — Майже рік проминув від минулорічного Українського фестивалю, що його вже вісім разів влаштовував Фестивальний комітет в чудовому амфітеатрі в Голмделлі, Ню Джерзі. Члени комітету, рук не покладаючи, працюють і на протязі року, між фестивалями, обговорюючи наслідки минулого і приймаючи до уваги завваги й побажання української громадськости, узгіднюють програму на наступний, вже 9-ий з черги, фестиваль, що відбуватиметься в Ґарден Стейт Артс Центрі у суботу, 18-го червня ц. р.

Члени Комітету у редакції „Свобода"

І ось ці, справді таки невтомні промотори українських культурно-мистецьких надбань, що вже роками безкорисно працюють для української громади та для ширення відомостей про українську культуру й мистецтво, прийшли до редакції „Свободи" у п'ятницю, 13-го травня, щоб розповісти, чим потішать вони цього року гостей на Українському фестивалю.

Прийшли представники Комітету — його голова і одночасно відповідальна за мистецьку програму Квітка Семанишин; Володимир Юрчинюк — скарбник; Євгенія Харченко — відповідальна за ділянку народного мистецтва, Анна Банасевич Мілі, яка займається ділянкою харчів, Марія Юрчинюк, що відповідає за ділянку продажу квитків, та керівник ділянки спорту — Омелян Твардовський.

Українські програми в Ґарден Стейт Артс Центрі вже запевнили собі заслужену репутацію — програм високого художнього рівня, і то не тільки серед українців, але й серед наших співгромадян та у адміністрації Центру. Але члени Комітету „не спочивають на лаврах", кожний черговий успіх, фінансовий і моральний, давав їм поштовх до ще наполегливішої праці, до покращення програм, урізноманітнення їх на підставі досвіду і опитувань глядачів-слухачів.

Цього року, як інформує К.Семанишин, є чим порадувати публіку. Гості Фестивалю матимуть змогу послухати одного з провідних співаків Метрополітальної опери в Ню Йорку баса Павла Плішку, який від 1967 року виступав в операх у понад 35 головних ролях та співав у різних містах країни з рядом найліпших оркестр. Виступить на фестивалі ансамбль „Темпо", що ось зближається до свого 25-ліття і чарує публіку вмілим сполученням українського й американського музичних стилів.

Українська Фестивальна Танцюристська Компанія, харитативна організація, яка об'єднує професійних і напівпрофесійних танцюристів з цілої Канади і деяких частин ЗСА, представить глядачам народні танці, традиційні і гумористичні в своїй закрасці.

Приїжджає також і ансамбль „Булава" — спритні атлетичні танцюристи з Торонто, що не тільки танцюють, але й співають. Акторка-гумористка Люба Ґой, ґрадуантка Крайової театральної школи Канади, зірка теле- і радіопрограм, популярна в Канаді і з багатьох інших програм, приїжджає зі своєю гумористичною програмою. На загальне бажання публіки відомий і незаступний конферансьє і артист Ярослав Семчишин і цього року проводитиме головну програму концерту, що починається в 5-ій год. по полудні.

Крім цього, під відкритим небом в год. 12:30 чека-

(Закінчення на стор. 4)

СВЯТО ГЕРОЇВ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н. Й. — В неділю, 29-го травня ц.р., місцева громада влаштовує Свято Героїв з відповідною програмою, яка відбудеться в залі церкви св. Трійці о год. 1-ій по полудні. З головною промовою виступить ред. Іван Кедрин.

З пожовклих листків

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

ПЕКЛО НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Середа, 30-го листопада 1932 р.

Робітник пише з Радянської України:

„Багато вже минуло від того часу, як я до вас востаннє писав. Причиною було моє тяжке життя. Не міг я знайти слова, щоб описати цю страшну картину. Ввесь цей біль і жаль я затаїв і заховав у своїй душі.

„На Україні тепер не життя, а пекло. Люди до того збідніли, так знесилені голодом, що того, хто має корову, вважають за багача великого. Тепер, хто має корову, то всі робітники йому завидують, як якомусь міліонерови. У нас таких покривджених і голодних, як я, десятки міліонів. Тисячу разів я пробував писати, але олівець падає з рук; ніяк не можу зібрати думок. Одна думка, що вже мабуть ми волі не побачимо, не доживемо до ліпшого життя. Не маємо допомоги нівідкіль і не може її бути й порятунку не може бути. Може ви читаєте совітські газети, то мабуть знаєте, як кричать про „наші досягнення", про „велике будівництво", як Дніпрова стація гидроелєктрична Нова Москва й інші. Але разом з цим вони скінчили все: вони в могилу загнали всю Україну, вони обідрали поголовно всіх, вони зробили рабство, небувале в історії. В комунах люди роблять за пів фунта хліба на день, ото вся плата. А скільки померло з голоду — й не почислили, особливо старі та діти, неспосібні до праці. А совітська власть твердо виповняє клич „нашого великого вождя" — Лєніна: „хто не робить, той не їсть". Слова його правильні особливо в колгоспах, де дітей та старих тільки в кручу кинути, або на мило стопити, щоб було Сталінови чим умиватися. Через нього ми засуджені на вимирання. Пятьлітній плян все залазить у глибшу прірву. Ціни на хліборобські продукти зросли небувало. Про сало й масло робітник забув, яке воно на смак, культурні господарства — комуни та колгоспи свиней не мають, бо свині з'їдають багато хліба. Я працюю на тім самім місці. Через недостачу дерева, машин, рейок тощо довелося недавно закрити кілька шахт. Ще дрібниці бракує — грошей: по три місяці не платять робітникам. Робітник дістає 1 кільо хліба на день, а мяса призначено 1 кільо на місяць, та й того не бачимо".

Це крик наболілого серця одного з тих українських робітників, що мучаться в московській большевицькій неволі.

Чому протестує робітник проти так званої „диктатури пролєтаріяту"? Протестує, бо не може спокійно дивитися на голод і неволю, на смерть невинних працюючих людей.

Він знайшов правильні слова, якими назвав большевицький режим: „вони в могилу загнали всю Україну".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова назва — нове зобов'язання

Перейменування Комітету за Правопорядок в УККА на Українську Координаційну Раду було логічним і правильним завершенням того процесу, який розпочався 10-12-го жовтня 1980 року у Філядельфії, на XIII Конґресі Українців Америки. Тоді 27 установ і організацій, на знак протесту проти способу зорганізування та ведення Конґресу, вийшли із залі пленарних нарад. Вони не виступили з УККА, але прагнули привернути в ньому порядок, порушений організаторами, які централю централь, з добровільними членськими організаціями, що мають свої суверенні статути, прагнули підпорядкувати одному партійно-політичному середовищу.

Переговори про замирення велися понад два роки. Було ясно, що українська громада в Америці втратила свою репрезентацію, бо новий карлуватий УККА перестав її репрезентувати. Лайлива й образлива кампанія, поведена в органах УВФронту, який опанував УККА, відкинення вимоги Комітету за Правопорядок, щоб спільна комісія перевірила статут і уточнила характер УККА, щоб не повторилася більше історія з XIII Конґресом, врешті відкинення „Звернення" всіх Владик УКЦеркви в Америці, які закликали до згоди, та зголошення доктрини, що громадське життя є „доменою" тільки світських людей, все воно доказувало, що по стороні керівників УККА немає найменшої доброї волі мирно поладнати спір і привернути єдність. Рішення Секретаріяту СКВУ, щоб доповнити репрезентацію УККА в Секретаріяті і на ще двох членів приспішило постанову Комітету за Правопорядок прийняти таку назву, яка не залишала би сумніву, що не теперішній УККА, а саме Українська Американська Координаційна Рада є репрезентантом нашої громади.

Це рішення Комітету за Правопорядок прояснює ситуацію і закінчує етап непевности в громаді та пустки, яка настала у репрезентаційному проводі громади. Але водночас те рішення започаткувало нову еру в історії української громади в Америці. Замало мати гарну назву. Замало ствердити, що організація з тією новою назвою охоплює куди більшу частину зорганізованого суспільства, аніж воно є в рамках теперішнього УККА. Треба ще ділом доказати, що Українська Американська Координаційна Рада дійсно репрезентує громаду перед американськими властями, як це було статутовим завданням УККА, і треба своєю ініціятивністю, активністю, своїм тісним зв'язком з громадою та її зорганізованими клітинами здобути собі той авторитет, що його колись мав УККА та що його загирив XIII Конґрес.

Покликання до життя Української Американської Координаційної Ради було логічне і правильне. Воно виправдує той закон, який каже, що кожна акція спричинює реакцію. Режисери і дириґенти XIII Конґресу злегковажили собі цей закон. Вони не сподівалися такої реакції 27-ми установ і організацій, і вони на стільки короткозорі та певні, що за ними правда, що й не передбачили реакції, яка мусіла прийти на їхнє становище супроти ієрархії УКЦеркви. Мусіла прийти реакція, а тепер треба, щоб виправдати цю реакцію не словом, а ділом. Це вимагає багато труду, багато ініціятивности і праці. Кожне діло роблять люди. Найширші кола українського суспільства в Америці й поза нею мусять пізнати, що Українська Американська Координаційна Рада — це не фікція і не абстрактне поняття, а це люди, які переймають на себе тягар репрезентації громади. Вона терпить на брак лідерства. Коли нема одного всіма визнаного лідера — треба заступити його колективним лідерством. Цим колективним лідерством має саме стати Українська Американська Координаційна Рада. Її характер, її цілі і завдання мусять бути ясні, відомі всьому суспільству.

Коли ситуація в Україні і діяспорі робить імперативною потребою єдність в громаді, до якої закликали найсвітліші постаті в історії України, то і тепер цей імператив актуальний. Двері до єдности в громаді відчинені, але завести згоду і єдність не всилі ніколи тільки одна сторона. Коли немає другої сторони, яка таку єдність привернула б на базі демократичного плюралізму громади, то треба одній стороні, в даному випадку Українській Американській Координаційній Раді виявити свою живучість і доказати рацію свого існування тісною співпрацею з усіма конструктивними українськими самостійницькими силами. Українська громада напевне прихильно зустріла вістку, що „мовчазна більшість" української громади перестала мовчати.

Хай же Українська Американська Координаційна Рада не буде новим солом'яним вогнем української демократії, а докаже, що ця демократія вміє бути творча, конструктивна, зорганізована і дійсно репрезентуватиме гідно громаду.

Вадим Сварог

„УМОВИ ПРАВДИ І УМОВНІСТЬ ДЕКОРАЦІЇ"

Так називається стаття якогось В. Добрянського, совєтського „літературознавця" з Івано-Франківська, надрукована в московському часописі „Литературная газета". Цю назву я залишаю і для моєї статті, хоч тут вона випливає з висновків, діяметрально протилежних тим, що їх робить совєтський автор.

У своїй статті В. Добрянський гостро картає кількох молодих українських письменників, які в своїх творах описують сучасне українське село не так, як цього вимагають канони соцреалізму; ганить він їх не в українській літературній газеті, а в московській, російською мовою. І це дуже характерне для ментальности совєтсько-українських „літературознавців" та літераторів таких, як В. Коротич, П. Загребельний, В. Козаченко та інші, що вважають великою честю для себе друкуватися в „центральній" пресі. Це показово також для того місця, яке займає совєтська Україна з її культурою в системі російсько-комуністичної імперії.

Цей автор-критик починає свою статтю ритуальним твердженням про те, що „село, вирішуючи якнайсерйозніші завдання, поставлені Продовольчою програмою, вступає в новий, якісно вищий етап суспільних взаємин: ростуть культурні й духові запити трудівників колгоспного села, прагнення сільських мешканців до вищого рівня добробуту, побутової влаштованости". Потому він робить раптовий перестриб і констатує: „На зрізі цих проблем спалахують конфліктні ситуації, розкриваються яскраві людські характери сучасників".

Про які проблеми тут йде мова? Ріст культурних запитів — це проблема? Прагнення до вищого рівня добробуту — це проблема? Які це конфліктні ситуації спалахують у зв'язку з прагненням до більшого добробуту?

Про ці проблеми й конфліктні ситуації автор В. Добрянський уважає за краще промовчати, бо розмови на цю тему, очевидно, можуть завести його в нетрі, звідки вибратись буде дуже нелегко...

Далі, як годиться за прийнятою у совєтських критичних статтях етикетою, він робить реверанси в сторону таких „майстрів соцреалізму", як П. Загребельний, Ю. Мушкетик та інші, які вже слухняно навчилися як писати, щоб партія і уряд були задоволені їх літературною службою. Вони, мовляв, „влучно б'ють ледарів і марнословів, філософічно освітлюють образи сучасників та осмислюють сьогоднішній день колгоспного будівництва".

Потім В. Добрянський починає повчати молодих письменників, які ще не зрозуміли, чого вимагає від них „правильна" соцреалістична метода. А не розуміли вони, мабуть, тому, що надто молоді, ще не втратили юнацької совісти та соромляться вихваляти досягнення, яких немає.

Автор статті називає цих письменників, це В. Большак, автор роману „Не проспати роси', П. Лановенко „Між крутих берегів", М. Шаповал „Трилиси", О. Хоменко „Медовий жар". Чим же вони конкретно провинилися, чого „недописують", яких побрехеньок уникають?

Темою роману „Не проспати роси" В. Большака є розвиток наддніпрянського колгоспу, починаючи з кінця 50-их років і донині. Дописувач „Литературной газеты" пише, що в цьому романі „рух часу проглядається головним чином у зміні марок машин та в переліку інших речових атрибутів". Раніше голова колгоспу їздив на бричці, потім на автомашині „Побєда", а тепер роз'їжджає на авті „Волга".

Ну, а як живуть рядові колгоспники? В. Добрянський відзначає, що „в потужному гуркоті техніки тонуть голоси героїв роману, а їхні обличчя розпливаються в описах трудноців боротьби за запровадження техніки і її використання".

„Правда, — відповідає В. Добрянський, — Больщак зрідка спиняється на таких проблемах, як зменшення виробництва харчових продуктів в особистих господарствах колгоспників та на причинах того, що мало стало на дворах всякої 'живности". „Але чи досить цього для романа?" — грізно питає критик. Мовляв, а де ж у романі самовіддана праця колгоспників?

У повісті М. Шаповала „Трилиси", за словами Добрянського, хоч і зроблено спробу показати колгоспне село на різних етапах його розвитку, але „значних, художньо-повноцінних характерів, народжених життям та пояснюючих його, у цій повісті немає. Замість них — шахові фігурки на дошці". Не потрапив і М. Шаповал показати, чи пак створити, постаті ентузіястів колгоспного будівництва.

Далі критик накидається на повість О. Хоменка „Медовий жар". У ній „за лірико-патетичною димкою ледве вирисовується реальне життя". І цей письменник, хоч і намагався в псевдоліричному Гончаровому стилі прикрасити свій твір патосом, теж не показав „реальних героїв". Одного патосу на паперових ногах не досить. Критик Добрянський сердито пише: „Лірично-словесний флер, який з такою щедрістю наносять на своє художнє полотно

(Продовження на ст. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про різні роди ривалізації

З усіх категорій суперництва таки найбільше шляхетне є спортове. Його ставимо звичайно як приклад і стараємося на цій засаді „фер плей", що стала вже традиційною у спорті, виховувати нашу молодь. Тож вчимо їх бути чесними у грі, бути чесними у суперництві, програвати з усміхом, вигравати без гордости. На жаль, однак, навіть у спорті тепер щораз частіше бачимо захитання засад чесної гри, і стає соромно за таких спортовців як Джан МекЕнро, який не вміє бути справжнім спортовим джентлменом на тенісовому корті. Але МекЕнро все ще лише виїмок, якого засуджують за невластиву поведінку інші американські спортовці.

Зате все і всюди підкреслюється прояви здорової спортової ривалізації і вона далі є панівною у спортовому світі.

Є також інші роди здорової ривалізації, як ось, наприклад, у праці, в науці, у мистецтві, чи навіть у приватному житті. Правда, і тут жадоба успіху часто тепер перемагає чесноту, і не один уживає всіх засобів, щоб здобути для себе те, що бажає.

У нашій спільноті в тій ділянці ривалізації зустрічаємо таке типове (на жаль) для „східньо-европейської" вдачі донощицтво, бажання анонімно підкопати добре ім'я людини, яка має можливість вибитися в громаді. Зрештою, заздрість — почування міжнародне і не можна його приписувати тільки нашим землякам. Хто з нас не знає принаймні одного-двох прикладів жіночої заздрости, що починається таким відомим у американському побуті ствердженням, що „трава завжди зеленіша по другій стороні". І саме це доводить не один раз до нездорового життєвого суперництва.

Але ми хочемо заторкнути ще один рід ривалізації, що став в останньому часі у нас дуже модний і поширений, — це улаштовування навипередки громадських імпрез, відзначування історичних роковин, повторювання — „дублювання" задумів інших, аби тільки „наші були перші", „аби „ми були горою"; дарма що часто доводить воно до компромітації перед не-українцями, дарма що шириться непорозуміння серед власного громадянства, дарма що такі „перегони" знеохочують велику частину громади від співучасти.

І при цьому змаганні: хто перший, хто кращий, хто міцніший патріот, хто має „історичне право" на те чи на се, — губиться у організаторів перспектива, здоровий глузд, а перш усього — відчуття, що є дійсним станом речей, а що лише є сильним бажанням, щоб було таки „по-нашому". У тій теперішній ривалізації нічого не залишається святим, ніяка дата, ніяка постать нашої історії...

Часом здається, немов деякі із наших „провідників народу" — це не досвідчені, дорослі люди, а запальні хлопчаки, що себе перелицитовують. Нагадується тут відома дитяча історійка, як двоє хлопчиків сперечалося, хто із них важливіший. Почалося від іграшок: „А я маю авто", — казав один, — „А я маю поїзд, — поспішив другий. А відтак, перейшовши вже усі іграшки, хто що має, прийшли порівняння, хто що може.

На закінчення один із них, не найшовши вже можливости заімпонувати другому, сказав: „А я вмію ...писати на стіні" — і обмалював цілу білу стіну батьківської кімнати.

О-КА

Роман Рахманний

ЄДИНИЙ ЛІК НА НЕДУГУ ПСЕВДОУНІВЕРСАЛІЗМУ

Моя стаття про „Християнську основу українського націоналізму" викликала численні завваження читачів і читачок. Це здорова ознака життєвости читацької громади, що відгукується на друковане слово. Але деякі читачі висловили сумнів, чи бува автор не мав на думці якихось конкретних осіб у нашій громаді, роздертій полемічними суперечками. А ця реакція показує, що черв'як взаємонедовір'я невтомно підгризає душі багатьох читачів, виставлені на полемічні постріли з багатьох боків.

Щоправда, у народовласному суспільстві з дійсно вільною пресою коментатор не потребує виправдовувати своїх міркувань про ту чи іншу справу. Вільні читачі самі повинні оцінити ті думки і зробити власні висновки. Все ж таки варто декому нагадати, а інших поінформувати про доволі давнє підґрунтя згаданого коментаря. Він, на ділі, тільки продовження словесної боротьби автора проти недуги псевдоуніверсалізму в українському суспільстві — течії, що розмиває береги української самобутности.

Проблема не нова

Про характер, шкідливі наслідки і тривалість того мислення, запозиченого з „чужого поля", автор говорив публічно і писав протягом минулих двадцяти років чи більше доволі часто. Ось один маркантніший приклад із його виступу на форумі Союзу Українців Самостійників Канади (СУС), верховної установи канадських православних українців. У доповіді під час З'їзду прихильників Колеґії св. Андрея і членів Манітобського СУС у Вінніпезі ще 10-го листопада 1968 року з'ясував силу тиску чужоземних псевдоуніверсалістів на український народ в Україні та в державах українського поселення.

Свої міркування я ілюстрував зокрема розповіддю про свою дискусію з духовними і світськими представниками Російської Православної Церкви із Совєтського Союзу на Світовому Конґресі Віри і Правопорядку в Монтреалі 1964 року. Подаю уривки з тієї дебати на основі брошури „На порозі нового півстоліття" (В-во „Тризуб", Вінніпеґ, 1970), виданої із магнітофонного запису.

„Я запитав професора Ленінґрадської Духовної Академії та секретаря російської державної делеґації (з СССР), чому в СССР тільки українці та білоруси не мають права на власну ієрархію і власні церковні структури? Бож нема там ані Української Православної Церкви, ані Білоруської. Латвійцям вільно мати свою протестантську Церкву, литовцям — римо-католицьку, вірменам вільно зберігати окремий обряд з патріярхом, що зветься 'католікос'. Тільки українці й білоруси мусять належати до Російської Православної Церкви, де їх русифікують так наполегливо, як русифікували їхніх предків колись за царату".

Звичайно, обидва представники московської патріярхії були обурені сміливістю „канадця" (адже дискутували ми англійською мовою) і взялися доказувати, що, мовляв, прагнення „групки" українців творити окрему Українську Православну Церкву було і далі є...сепаратизмом, шовінізмом і послаблюванням „суцільного церковного тіла Російської Церкви, через яку промовляє Христос".

Оскільки на свідка цієї т. зв. російської правди вони притягнули Ісуса Христа, то я зробив таке завваження:

„Пригадуєте, як Христос в'їжджав до міста і, поглянувши на його красу, заплакав. У своїй боголюдській візії Він побачив, як то місто руйнують римські полчища, а мешканців убивають або продають у неволю. Це був Єрусалим — центр духовного і політичного життя жидів. Христос над Єрусалимом плакав. Він не плакав над Візантією, ні над Римом, ні над Москвою, ані над Лондоном чи Вашінґтоном... Він був, як людина, також жидівським патріотом і щиро любив Свій народ. Врешті, Він прийшов у першій мірі спасти Свій народ. Чи хтось посмів би сказати про Христа, що Він був шовіністом, сепаратистом?.. Мені здається, що саме Його приклад велить нам респектувати кожну національність і дозволити їй іти своїм власним шляхом до Бога. Національна Церква — найуспішніший шлях до спасіння своєї національности..."

Далі, у своїй доповіді на з'їзді СУС Манітоби у Вінніпеґу, я розповів слухачам, що: на цьому розмова з представниками Російської Православної Церкви в СССР на Світовому Конґресі Віри у Мекґільському університеті 1964 року раптом перервалася. „Делеґати пригадали собі одне 'невідкладне' засідання однієї секції конґресу і пішли сповнені 'священним обуренням' ". На основі тієї зустрічі-дебати я зробив висновок для своїх канадсько-українських православних слухачів у Вінніпезі в доповіді 1968 року.

Божеський приклад

„Ось правдива картина

(Продовження на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

КРАЩЕ ПІЗНО, ЯК НІКОЛИ

У „Свободі", ч. 35 і 36, з 24-го і 25-го лютого у статтях під наголовком „Поможім припинити вандалізм", Іван Гвать обширно пише в справі руйнування українських церков під польською займанщиною. У згаданих статтях І. Гвать цитує з „Нашого слова", що є органом УСКТ у Польщі.

Між іншим І. Гвать пише: „Та появилося, мабуть, саме тому, що про стан українських церков в нинішній Польщі довідалася українська спільнота на Заході й про безсилля в цій справі УСКТ. Чи ця стаття не є благанням, власне, до представників українського громадськополітичного життя в еміґрації, щоб робити якісь заходи?".

Зі статті І. Гватя виглядає, що ми, українська суспільність, на Заході досі нічого не робили в цій справі. Щойно тепер, за твердженням І. Гватя, де між іншим він пробує нас переконати, що „Наше слово" з 10-го січня 1983 року почало, так би мовити, оборонну акцію в обороні наших українських церков.

Кожному є відомо, що ми, уродженці українських земель, які сьогодні знаходяться під Польщею, а головно Організація Оборони Лемківщини, зробила багато більше в справі оборони українських святинь, чим як виходить (зі статті) знає І. Гвать.

Ми вислали петиції з тисячами підписів до урядів Америки і Канади та Об'єднаних Націй. Склали протести в польській амбасаді в Вашінґтоні. Ми друкували статті в часописах, а головно в „Лемківських Вістях", лемківських календарях, Анналах і в журналі „Лемківщина". Ми писали в нашій пресі, як новинки про руйнування наших церков. Ми вислали поважну суму

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Анатолій Лисий

„ЦЕ БУВ ПОЛІТИЧНИЙ АКТ ЗАПЛЯНОВАНОГО НАРОДОВБИВСТВА"

(Доповідь, виголошена в Домі Української Культури під час Жалобної Академії для вшанування жертв Великого Голоду в 1932-33 роках, в 50-ту річницю їхньої мученицької смерти)

II.

Україна за лише 10-12 років від встановлення комуно-московської влади пройшла на той час, чи переходила в той час, вже кілька попередніх етапів протиукраїнського терору: період брутального воєнного комунізму, знищення заможного селянства шляхом кривавої розправи з т. зв. „куркульством", знищення Української Автокефальної Православної Церкви і національної української інтелігенції, насильну колективізацію, розправу з українізацією та, нарешті, винищення решти провідної української інтеліґенції в царині науки, літератури, мистецтва, як також в сфері господарства і державного будівництва в часах червоного терору початку тридцятих років.

Не можемо ми тому погодитися з інтерпретацією деяких джерел, які твердять, що голодова трагедія на Україні 50 років тому була передовсім т. зв. соціяльною катастрофою, спричиненою „труднощами" встановлення нового ладу, „передового суспільства" чи т. зв. „клясовою боротьбою" всередині самого суспільства. Такі і подібні арґументи не можуть бути оправданням мученицької смерти біля 8-ми мільйонів українських трудящих людей, вони походять здебільшого від самого винуватця цього злочину або від наївних симпатиків його на Заході і можуть затьмарювати розум лише тих, які в своєму житті не бачили ні одного дня під комуністичною владою.

Зрештою сам злочин і методи його виконання підтверджуються документами самого окупанта, який на своїх з'їздах всесоюзного і республіканського розміру офіційно недвозначно ствердив, що „1933 рік був роком розгрому української націоналістичної контрреволюції" і що якраз у тому 1933 році „большевицька партія" провела „геркулесову роботу ліквідації націоналістичних елементів на Україні". Цей розгром і боротьба влади з українським націоналізмом, який було проголошено головною небезпекою для совєтської політики на Україні, був спрямований у формі голодової розправи якраз проти селянства України. Пригадаймо тут той офіційний совєтський погляд, який устами теоретиків большевизму твердив, що „селянство являє з себе основну армію національного руху. Без селянства не може бути сильного національного руху (...) національне питання — це по суті селянське питання".

Ось чому голодова катастрофа України в 1932-1933 роках була передовсім розправою з селянством України. Ось чому з наказу Москви громилися українські села, викидалися селяни з їхніх прадідівських хат, грабувалося збіжжя, штирхалися багнетами стріхи в пошуках за хлібом, руйнувалися стайні, клуні і комори, довбалася земля на дворах та садибах селян, відбиралася худоба, виміталися засіки до останньої зернини збіжжя. Ось чому селянинові було відобрано все, щоб таки довести його до голодової муки, зламати його волю, знищити його. Цей плян упокорення і винищення селянства ретельно проводився насланими спеціяльними „отрядами продрозвєрстки", як також, мусимо сказати, місцевими покидьками суспільства і прислужниками з нашого українського роду.

—

Півстоліття відділює нас тепер від тих фатальних років для України. За цей час в історії людства сталося багато трагедій, в наслідок яких гинули сотні тисяч, а то й мільйони невинних людей. Проте трагедія українського селянства в 1932-1933 роках своїми неймовірними розмірами залишається на сумному „першому місці" в історії людства останнього сторіччя. Та все ж вона залишилася майже невідомою для решти цивілізованого світу нашої пляшети. Щобільше: московсько-большевицький сатрап, заперечуючи перед світом існування голодової трагедії на Україні, не тільки відібрав останній кусок хліба українському селянинові, але також не допустив допомогу українському голодуючому люду від братів-українців з Америки і Канади, як також відхилив простягнену руку допомоги шляхетного і великодушного Андрея Шептицького, Митрополита Української Греко-Католицької Церкви Західньої України.

—

Вшанування пам'яті жертв замучених голодом є нашим моральним обов'язком. Там, на Україні, про цей рік відверто не говорять. Там про примари голоду українського Голокосту говориться лише пошепки. Офіційно там „історія України" не згадує голодового року і про нього не знайдемо ні слова в УРЕ. Саме це ще більше вимагає від нас сказати правду вільному світові. Сказати і попередити вільні народи, що жорстокість Москви не має меж, що між метою Червоної Москви давніше і тепер немає різниці, що вона в своїм прямуванні до т. зв. всесвітньої комуністичної революції не зупинялася і ніколи не зупиниться ні перед яким злочином.

Отже про Великий голод ми не можемо ані забути, ані його простити. Українці у вільному світі дотепер уже вклали чимало праці з метою інформації світу про злочинну натуру комуно-московського імперіялізму. Не маючи змоги перелічити все дотепер здійснене, пригадаймо принаймні такі приклади, як свідчення українців перед конґресової комісії Керстена, ініціятивну працю ДОБРУС та СУЖЕРО з випуском ще в 1953 році капітальної книги англійською мовою про голод на Україні під назвою „Біла книга про чорні діла Кремля", потім книги Дмитра Соловея „Голгота України" та Ю. Лавриненка „Розстріляне відродження", Енциклопедію Українознавства" в англійській мові, Всеволода Голубничого „Причини голоду 1932-33", Григорія Костюка „Сталінський терор на Україні"; пригадаймо широку працю Інституту для вивчення СССР і нарешті праці Василя Гришка „Москва сльозам не вірить" і „Український Голокост 1933", та велику кількість розвідок і статтей, які появилися в

(Продовження на ст. 3-ій)

„Це був..."

(Продовження зі стор. 2)

українській пресі, а особливо англійською мовою в „Українському тижневику" УНСоюзу. З великою надією ми очікуємо видань про Великий голод, які готує для англомовного читача Фонд Катедр Українознавства при Гарвардському університеті, та інші праці, про які повідомляла вільна українська преса в останніх часах.

Вшановуючи сьогодні пам'ять жертв штучного Великого Голоду на Україні 50 років тому, ми не повинні обмежуватися до цих коротких одноденних урочистостей. Жертви національної трагедії України, включно з Голодом, вимагають від нас більше, а найперше вимагають від нас зробити висновки для самих себе: український народ далі перебуває в руках червоної Москви, яка не змінилася ані в своїй жорстокості ані в своїх цілях. Ми, українці, повинні пам'ятати, що знущання над народом буде продовжуватися дотим, аж поки наш народ не стане суцільно національно-свідомим. Аж поки наш народ не усвідомить, що лиш сцементуванням усіх своїх сил заради національних інтересів можна устояти проти ворога; аж поки цей народ не виломить із себе сотні тисяч і більше людей нового типу, які не плачуть і не просять, які не служать іншим, а тим більше своїм ворогам, які боронять свого брата і сестру, які не надіються тільки на „визволителів", а будують свою власну долю.

Виходячи з таких понять, ми можемо внести свою частку у майбутнє нашого народу. Ми повинні поступово і наполегливо розбудовувати свої конструктивні сили. Ми не повинні застоюватися і спрямовувати свої погляди тільки в минуле.

Ми повинні пам'ятати, що все, що сталося вчора — сьогодні є історією. Хто не вчиться на лекціях минулого, той не знає, як будувати майбутнє. Голодний Голокост відійшов у минуле. Про нього ми будемо розказувати нашим нащадкам і інформувати інших. Але, ради Бога, не робіть це з позицій слабости і плачу, бо ніхто „сльозам не вірить".

Говорім про національну загладу 1932-1933 років з позицій певности і віри в наш народ, який живе і буде жити. Не будьмо літеплими, інертними, „духовними еміґрантами", матеріялістами, відірваними не тільки фізично, а й духово від нашого материка. Не обмежуймося лише до принагідних деклярацій та вряди-годи патріотичних академій на фоні загального міщанського збайдужіння до долі нашої Батьківщини.

Кожна епоха дає нагоду до боротьби. Але для успіху цієї боротьби ми, українці у вільному світі, повинні найперше перемогти деякі наші психологічні вади — надмірний індивідуалізм, і стати суспільством не окремих особистостей, але міцно спаяною з ясно окресленою метою українською громадою, здатною для корисної праці для України. Розбудовуймо і робім сильними наші організації, підтримуймо наші наукові, фінансові, бизнесові, церковні, літературні, мистецькі і публіцистичні установи та нашу пресу, бо лише вони будуть мати значення. Облишмо займатися розбратом і незгодою.

Пам'ятаймо, що наш народ на Батьківщині дивиться на нас і відчуваймо його погляд, повний надії на нас. Зрозуміймо врешті, що в Україні шаліє не тільки терор і жах, але йде також і життя. Там не тільки вмирають, але і народжуються. Там не тільки вислужники, але і чесні, порядні люди, які не тільки живуть, але й борються.

В своєму щоденному житті вірмо, що наша нація є жива і невмируща, і ніхто, ніяк і ніколи не перекреслить наш народ.

Лише тоді, коли ми зробимо такі висновки для себе, лише тоді вшанування пам'яті жертв минулого Українського Голокосту дасть свої позитивні результати.

На хвилях етеру в Україну

Великдень 1983 року записано в хроніці життя парафії УАПЦ св. Андрія в Адісоні (біля Чикаго) великими літерами. В цей бо день, неділю, 8-го травня, „Голос Америки" передавав з цієї церкви в Україну Великодню Літургію. Точно о год. 10-ій вранці о. настоятель Анатолій Ситник розпочав цю Торжественну Літургію, а разом з його молитвами линув на хвилях етеру чудовий спів хору піддиригентурою д-ра Василя Трухлого. Як хор чарував присутніх вірних красою свого співу, так і проповідь о. настоятеля, пов'язана з великоднім привітом „в далекий рідний край" і з відповідним відміченням 50-річчя страшного голоду в Україні - викликали не в одного сльози зворушення.

Передача Великодньої Літургії „Голосом Америки" в цьому році з парафії св. Андрія звернула фокус уваги на цю молоду віком, бо лише на 13-му році життя динамічну парафію.

Зі скромних початків, коли в 1970 році не повні два десятки родин, які замешкали на західніх і південно-західніх периферіях метрополії Чикаго, закладали основи під цю парафію у винайманих приміщеннях, до сьогодні придбано і розбудовано посілість на 15 акрах землі, ідеально положену в центрально-західній частині метрополії міста. Тут є просторий будинок, де мешкає отець настоятель з родиною, а приміщення, де попередній власник тримав показових коней, перебудовано на модерний будинок. В ньому є заля на 500 осіб, де тимчасово приміщена церква, канцелярія Парафіяльної ради, бюро філії Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", ідеальна та модерно вивинувана кухня. На другому поверсі в окремих кімнатах приміщується Школа Українознавства. Минулої осени побудовано просторий павільйон для літніх імпрез. В окремій частині посілості парафії знаходиться ще й цвинтар св. Андрія, на якому в червні заплановано посвятити місце, де буде поставлений пам'ятник Жертвам Голоду в Україні в 1932-33 роках.

Парафіяльна Рада, що її очолює інж. Іван Козацький та Будівельний комітет з д-ром Василем Трухлим у проводі, роблять тепер інтенсивні заходи в напрямі побудови церкви, на яку пляни вже є, а площа під яку має бути посвячена восени цього року. Одночасно роблять заходи відносно побудови дому для старших віком громадян.

З Божою ласкою і допомогою кор парафії св. Андрія, якщо не за рік, то за два, співатиме Великодню Літургію з отцем настоятелем Анатолієм Ситником вже в новому Божому храмі, присвяченому 1,000-літтю хрищення України.

В.Х.К.

Жіноча конференція Округи СУА в Чикаго

Окружна Управа Союзу Українок Америки в Чикаго влаштувала 30-го квітня ц.р. одноденну жіночу конференцію під кличем „Українська жінка сьогодні й завтра". Формальна програма конференції складалась з таких точок: реєстрація, відкриття й слово голови Округи, доповіді, дискусія над доповідями, перерва на полуденок, панель, дискусія панельна, конференційні заключення й закриття. Зареєстровано 67 учасниць, з яких переважну кількість творили молоді жінки. Не бракувало теж гостей з-поза Чикаго, а навіть з далекого Милвокі.

Голова Округи Евстахія Струтинська відкрила конференцію, привітала присутніх коротким, гарним, добре обдуманим словом попередила програму конференції. В першій частині програми зачитано чотири доповіді, які приготовили й прочитали такі союзянки: Марта Фаріон, Рута Витанович Галібей, Марія Кульчицька і Леся Дяченко. Перша доповідь Марти Фаріон „Погляд у минуле" була ста ранно й працьовито приготована та ще й рясно ілюстрована прозірками з праці організованих українок в минулому й сучасному в жіночому русі. Друга доповідь — „Формування української ідентичности в доростаючій молоді", автором якої була Рута Витанович Галібей, викликала самозрозуміле зацікавлення, бо сама тема дуже близька присутнім матерям, а подана в цікавому оформленні збудила глибоке почуття в серцях слухачок. Третя доповідачка Марія Кульчицька, згідно з темою своєї доповіді — „Лицем до світу", ствердила факт, що бракує у нас імпрез, які могли б зацікавити не тільки українців. Темою четвертої доповіді були „Мішані подружжя" — Леся Дяченко Кочман говорила легко та свобідно й подала цікаві інформації і поради з власного досвіду.

Після полуденка відбувся панель, в якому взяли участь: Іванна Мартинюк Ричардсон, Віра Боднарук і Йоанна Пашен Птасінскі, внучка заслуженої союзянки, одної з основниць 22-го Відділу СУА, св.п. Іванни Подоли. Темою панелю була „жінка - мати, професіоналістка, громадянка". Жіноцтво вяляється в сучасну пору повноартісною одиницею української спільноти й має воно своє призначене місце на кожному відтинку нашого домашнього та загального громадського життя. Воно несе повну відповідальність за свої ділянки праці. Наполеглива громадська активність української жінки стала органічною потребою спільноти. Важко уявити собі сучасний хід громадського життя без участи організованого жіноцтва. Багатство активностей наших матерів, жінок, професіоналісток і громадянок залежне від обставин і потреб часу, які вимагають великої мобілізації сил, наснаги, жертвенности і творчого вкладу у цілість української спільноти. І тому сучасна українська жінка мусить присвятити багато зусиль, щоб зберегти наш доріст від денаціоналізації, а тим самим відчуження від рідного народу. І треба завжди пам'ятати, що приклад батьків є найважливішим фактором у формуванні та збереженні української ідентичности у доростаючої молоді.

Обидві дискусії над доповідями і панельна — виказали організаційну зрілість дискутанток, які основно продискутували заслухані реферати. Модераторка Роксоляна Сацюк-Лоб ре вив'язалась зі свого завдання.

Голова Організаційного комітету конференції, заступниця голови Округи Марія Наваринська подякувала в заключному слові прелегенткам за їхню працю, учасницям за присутність і активну співучасть, а голові 29-го Відділу Оксані Вандюрі і голові 6-го Відділу Наталі Завадович за приготування смачного полуденку. Голова Округи Е. Струтинська закрила конференцію.

Уляна Терлецька

„Умови правди..."

(Продовження зі стор. 2)

численні автори, справляє враження пишних декорацій до незіграного спектакля". А певне, що так; самі тільки декорації ще не роблять спектакля, якщо в ньому немає переконливих акторів.

Партійний критик-наглядач хоче, щоб письменники вичарували „нових людей" колгоспного села, основними рисами характеру яких є „взаєморозуміння, сердечність, колективізм, самовіддана праця за законами правди й чести нашої гуманістичної моралі". Не просто моралі, а „нашої моралі"!

Але молоді письменники таких людей не бачать у реальному совєтському суспільстві. Реальних колгоспників, що працюють з-під палиці та у вільний час заливають горілкою свою нудьгу й огиду, вони показати не можуть, бо тоді їх твори будуть убиті цензурою. От вони й зосереджуються на показі сільськогосподарської техніки, яка заслоняє собою живих людей.

Критикові не подобається, що в їх творах майже немає рядових колгоспників, а самі тільки керівники, номенклятура, хоч і на найнижчому щаблі. А серед цих керівників письменники показують бюрократів, окозамилювачів, хапуг та хабарників — цілу галерію партійних „рицарів власної сорочки". Крім того, всі ці „антигерої" — люди безсердечні, бездушні, нечулі, нерідко аморальні. Ну, як тут не злобитись партійному „критикові" на занадто відвертих та недозволено спостережливих молодих письменників!

Не можна сказати, що ці письменники не старались задовольнити в якійсь мірі вимоги своїх наглядачів. Вони намагалися вивести на сцену й деяких позитивних героїв. Ці герої непідкупні, принципові, завжди в турботах та в поспіху. Але.. їх образи нереальні, непереконливі, неживі. Добрянський скаржиться: „Хоч про такого позитивного героя говориться й багато, але якось інформативно-байдуже, ніби переказується звedення про врожайність або викладається їх послужний список. Така ж і мова цих персонажів..."

Одним словом, видно, що ці „позитивні герої" видумані, що в реальному житті їх не знайти, а тому письменники не можуть їх змальовувати „з натури".

„Чому персонажі всіх цих романів схожі один на одного, як таблички на дверях установ?" — питає критик, наче не розуміючи того, що коли героїв треба вифантазовувати, то робити їх усіх різними дуже трудно. Навіть таким корифеям, як О. Гончар, це не вдається.

Совєтські „критики" не можуть сказати своїм підпорядним молодим письменникам прямо, відверто і без еківоків, що вони повинні в своїх творах брехати, тільки брехати більш-менш правдоподібно. От вони й крутяться, жонглюють словами та стараються переконати письменників, що „барви життя куди багатші, ніж описовість, нудьга й шаблони в їх творах". Але нам ясно, звідки береться нудьга в творах молодих письменників: прямо зі справжнього підсовєтського життя.

За якийсь час деякі з молодих письменників, ті що не мають твердих принципів, навчаться підміняти реальне життя соцреалістичними побрехеньками. Старші письменники вже пройшли такий „курс навчання". А поки що партійним наставникам доведеться ще „попрацювати" з надто сором'язливою письменницькою молоддю...

Вісті з Озон Парку

Річні звичайні загальні збори Відділу УККА в Озон Парку, Н. Й., відбулися в неділю, 24-го квітня ц.р., в церковній залі в 3-ій год. по полудні. Погана погода спричинилася до не дуже численної участи на Зборах. Взяло участь 25 членів, в тому п'ять представників місцевих організацій та представник Централі УККА інж. Евген Івашків.

Зборами провадила вибрана Президія в складі мгр Василь Захарчук, предсідник, та Осип Левицький, секретар. Приступаючи до реалізації наміченого порядку нарад предсідник попросив делегата Централі до президіяльного стола, секретаря відчитати протокол з попередніх Загальних зборів, що його прийнято без змін. Потім члени прослухали звіти та довідались про господарку й працю Управи, яка була задовільна.

Відділ виконував доручення Централі та координував громадську працю в нашій громаді. Громада під проводом Відділу відзначила всі національні свята, зібрала датки на Національний фонд, репрезентувала нашу громаду на різних святах у сусідніх громадах.

Слід зазначити, що в нашій громаді відбулось небуденне свято—50-ліття 32-го Відділу СУА. Зі звіту скарбника Івана Безубяка присутні довідались про фінансовий стан Відділу, що є задовільний: звіт секретаря ствердив, що відбулось 12 засідань, на яких вирішувалися справи Відділу. За Контрольну комісію звітував її голова Роман Крупка, який вказав на правильність праці Відділу та поставив внесок уділити абсолюторію уступаючій Управі, що по деяких запитаннях присутні зробили.

Номінаційна комісія займалась листою кандидатів до нової Управи, а вміжчасі предсідник дав голос представникові Централі. Інж. Івашків інформував про працю УККА, про стан розвоєння в нашій громаді, але, як і завжди, зазначив, що дійде до замирення, особливо останнє засідання Управи УККА дає надію, що наші справи наладнаються.

Після кількох запитань, на які відповів інж. Івашків, предсідник прочитав лист від пароха нашої громади, в якому о. парох вітав наші Збори, виправдав свою відсутність церковними обов'язками, побажав Зборам успіхів, обіцяв і далі співпрацювати. Голова номінаційної комісії Богдан Кармилюк представив листу кандидатів до наступної Управи Відділу, яку присутні прийняли одноголосно оплесками.

Нову Управу очолив голова Василь Скомський; Контрольну комісію—уступаючий голова Микола Вітенко, а Товариський суд—Б.Кармилюк.

Новообраний голова В. Скомський подякував членам за вибір та обіцяв, що буде старатись по можливості працювати в тому напрямку, щоб праця нашого Відділу була й надалі успішною Збори закінчено піснею „Не пора".

Членкині Відділу приймали присутніх кавою і солодким.

Мгр Василь Захарчук

Єдиний лік...

(Продовження зі стор. 2)

ще одного псевдоуніверсалізму і пригадка, як нам наполегливо треба боротися з цією недугою. Нам конечно вимагати — самі від себе і від усього українського довкілля — гідного ставлення до української справи. Українське ім'я таке ж добре і гідне, як чужоземне. На кожному кроці ми мусимо рішуче поборювати псевдопрогрес, які переконують нас, що мовляв українська віра, український обряд, українська національність та українська мова — це залишки минулого, неварті уваги новочасної людини..."

„Щоб протиставитися тому всебічному тискові, нам треба нині не тільки греблі, барикади чи задивлених у себе людей і організацій на відокремлених горах і горбочках. Гребля ця (чужоземна) сила розмиє, барикаду вона обійде, а людей і установи, відокремлені на своїх узгір'ях, вона залишить позаду, в минулому. Треба живої сили живих людей і живих установ".

Це були авторові міркування з 1968 року. Оскільки ця проблема — ворожий тиск псевдоуніверсалістів і схильність багатьох людей українського роду підкорятися тому тискові — не зникла, то почуття журналістичного обов'язку веліло довести її до уваги читачів зокрема у Великодньому сезоні. Бо саме великодні (страсний, і світлий) тижні найпереконливіше приводять перед очі віруючих і невіруючих Божеський приклад поєднання національного з дійсно універсальним.

Розповідають...

(Продовження зі стор. 1)

ра він пішов до льоху й уважно переглянув старі газети й журнали, які там були, але нічого стороннього не виявив. Увечері 27-го він знову уважно оглянув льох.

28-го листопада інспектор карного розшуку Червоноармійського р-ну Львова лейтенант Трикалець провів у Гориня обшук „у зв'язку з пограбуванням квартири". Не оглядаючи помешкання, обшукувачі вирушили до льоху, де відразу виявили целофановий пакунок, у якому було три примірники машинописного тексту (15 стор.) під заголовком „Соціяльні дослідження механізму русифікації на Україні" і записка: „М.Н., ознайомився, треба доробити, а потім пустити в світ". Михайло Горинь туттаки заявив, що це провокація.

29-го листопада М. Горинь надіслав М.П. Черпакові заяву:

„...За останніх вісім місяців я пережив чотири обшуки. Під час обшуку 24-го березня 1981 року було вилучено документ, який не належить мені, а який підкинув майор Сенкевич під час оформлення протоколу обшуку. Хоча провокація йому не зовсім вдалася, але тим не менше викликала в мені глибоку тривогу. (...)

Від того часу я перебував під посиленим контролем майора Сенкевича. Він викликав на бесіди моїх друзів, знайомих, родичів. При цьому йшлося не тільки про те, що я думаю, говорю, роблю, які питання мені поставити, які розмови зі мною завести, але декому з них пропонували щось написати проти мене або моєї родини. Ця постійна спрямованість зробити якунебудь капость, а не тільки сумлінно виконувати службовий обов'язок, позбавила мене певности в завтрішньому дні".

Розповівши про обшук 28-го листопада і події, що йому передували, М. Горинь пише:

„Я звертаюся до Вашого розуму. Я звертаюся до Вашого почуття відповідальности за те, що з нами відбувається тепер і що буде завтра. Розгляньте мою заяву об'єктивно. Не допустіть скоїтися злочинові під покривалом закону! Адже той, хто злочинними способами захищає інтереси держави, живе тільки сьогоднішнім днем. Він не усвідомлює, що, підриваючи правові й моральні підвалини суспільства, завдає йому тяжкого удару, позбавляє перспективи. Не може нормально жити суспільство без віри, що справедливість і правопорядок переможуть. Із втратою віри в це ми втрачаємо сенс життя".

Михайло Горинь наводить кілька арґументів на свою користь (номерування льоху, пов'язане з необхідністю точно знати, куди підкласти зфабрикований матеріял; обшук у суботу без санкції прокурора; пакунок кинуто просто на підлозі, а не сховано серед паперів; неписьменність заголовка — „соціяльні" замість „соціологічні"; текст, який встиг прочитати М. Горинь, „має вигляд поспіхом зшитої еклектики без будь-якого стилю бодай трохи досвідченої в писанні людини"; записка „кримінального" змісту, що зберігалася разом з текстом (для чогось на рецензію віддано зразу три примірники) і закінчує такими словами:

„Якщо все це не переконує Вас, якщо Ви не виявите бажання дослідити цю справу, значить настав час, коли мене чекає тюрма і, по суті, вічне ув'язнення не за скоєний злочин, а за підлу фабрикацію злочину, яка тяжким вантажем ляже на плечі тих, хто її організував і здійснив".

1-го грудня М. Горинь надіслав заяву першому секретареві Львівського обкому КПУ В. Ф. Добрикові:

„...Я сподіваюся на Ваше втручання, тим більше, що останнім часом так багато говориться про моральне здоров'я людей як запоруку руху вперед. Я сподіваюся на Ваше втручання, адже мусить бути людина, яка скаже принципово 'ні' подібним діям. ..."

Третього грудня о 7.45 ранку до Михайла Гориня знову прийшли з обшуком. Обшук, який відбувався „в справі М. Гориня, звинуваченого за ст. 62 ч. 2 КК УРСР", тривав понад 13 годин (вилучено 34 назви). Після обшуку М. Гориня забрали.

Четвертого грудня старший помічник прокурора Львівської області В. М Дорош офіційно повідомив дружині Михайла Гориня Ользі, що її чоловіка заарештовано і що він перебуває у Львівському ізоляторі КГБ.

Прийняти харчову передачу в Ольги Горинь відмовилися.

Михайло Миколайович Горинь (народжений 17 червня 1930 року), психолог, у 1965-71 роках відсидів у таборах і тюрмах, шість років за ст. 62 ч. I КК УССР. Після звільнення сім років не мав дозволу на прописку в родини у Львові (дружина з двома неповнолітніми дітьми мешкає за адресою: 2900016 м. Львів-16, вул. Кірова 33, кв. 14), працював кочегаром. Тільки в 1978 році його відновили в лабораторії економіки Всесоюзного Об'єднання „Кінескоп" на посаді психолога.

Як уже повідомлялося в пресі, М. Гориня засудили до десяти років табору особливого режиму і п'ять років заслання. Теперішня його адреса в таборі: 618263, Пермская обл., Чусовской р-н, пос. Кучино, учр. ВС-389/36-1. Термін має закінчитися в грудні 1996 року.

Фестиваль...

(Продовження зі стор. 1)

Одна із таблиць на головних дорогах

тимуть гостей прерізні виступи різних молодих талановитих груп. Вранці в 10-ій год. розпічнуться і триватимуть до 3-ої год. по полудні спортові змагання,—повідомив О.Твардовський. В турнірах копаного м'яча візьмуть участь: УСВТ „Чорноморська Січ" I; Український Спортовий Клюб, Ню Йорк; УСВТ „Ч. Січ" II; СК „Спартанс" Мейплвуд, Н.Дж. У відбиванковому турнірі участь беруть жіночі дружини: УСВТ „Ч.Січ"; ВК „Мейплс" Савт Орандж, ВК Мейплвуд і ВК „Енджелс" Сітон Голл. Змагання відбудуться без огляду на погоду. Переможці будуть нагороджені цінними трофеями, які фундує Фестивальний комітет.

На виставках, столах, у кіосках—чого-чого тільки не побачать гості,—запевнила Є.Харченко. Ще можна зголошуватися до участи до 1-го червня. Після цієї дати оплата буде вище на 30 відсотків. Привозити своїх столів не дозволено з огляду на технічні труднощі. Столи забезпечує Центр. Є. Харченко заохочує зокрема молодечі організації, що бажають продавати мистецькі вироби, зголошуватися до неї, не гаячи часу, на число телефону: (201) 372– 1271. Бажаючим попишатися своїм кулінарним мистецтвом пропонує для зголошувань свій телефон, 463– 9248, Анна Банасевич Мілі, що займається ділянкою харчів.

М.Юрчинюк розповіла, що випродаж квитків на вечерній концерт поступає дуже швидко, тому всім бажаючим замовити їх пригадує, що реченець--3 червня зближається. Після цієї дати, слід звертатися за квитками до Ґарден Артс Центру. Доїзд до місця Фестивалю буде улегшений таблицями (разом 20), що будуть розміщені по головних дорогах , інформував Володимир Юрчинюк.

Увечері після концерту відбудеться забава для молоді, про місце якої Комітет повідомить пізніше. Гратиме оркестра „Темпо". Також після концерту влаштовується прийняття для артистів, що виступатимуть на Фестивалі і для спонзорів програми. Спонзорів Комітет прохає зголошувати свою участь у прийнятті до Марії Юрчинюк (473--4811) до 3-го червня.

На закінчення розмови К. Семанишин ще раз пригадала, що крім вечірнього концерту, всі програми і спортові змагання—безкоштовні. Вона розповіла, що як ніколи заповідається численна участь громадянства, навіть (велика радість для Комітету) з віддалених околиць. Деякі люди пристосовують свої вакації до часу Фестивалю; є зголошення з таких віддалених стейтів як Мейн, Огайо тощо, і навіть із Канади. Всі члени Комітету напружено працюють, включно з минулорічним головою Комітету Остапом Якубовичем, який активно включився у підготовчу до Фестиваля працю.

Наближається 18-го червня—унікальна нагода забути про довгий рік праці, турботи, незгоди, і виїхати на свіже повітря в чудову околицю Голмделлу, де кожна-кожний матиме нагоду задовольнити свої уподобання-- естетичні, кулінарні, спортові, зустрінутися сподівано чи несподівано зі знайомими, придбати вироби народного мистецтва, насолодитися виступами наших артистів і відчутися членом великої соборної української родини.

Виставка в Ютиці, присвячена жертвам голоду в Україні

Голод в Україні — виставка в Ютиці.

У суботу й неділю, 23-го й 24-го квітня ц.р., в Ютиці, Н.Й., відбувся Фестиваль націй, у якому взяли участь й українці під патронатом місцевого Відділу УККА. На Фестивалі українська група влаштувала виставку, присвячену жертвам ґолоду 1932-33 років в Україні. Представники преси провели інтерв'ю з Степаном Мельником, сучасником голоду, який був в той страшний час 12-літнім хлопцем.

Часопис „Геральд Амерікен" в Сиракюзах, Н.Й., помістив у своєму числі з неділі, 24-го квітня, це інтерв'ю, в якому С. Мельник розповів репортерові Ралфові Фраска, причини голоду, штучно влаштованого Москвою, в якому загинуло від 7-ми до 10-ти мільйонів українців.

І в Ню Мексико знають про українців

Лос Алямос, Ню Мексико.—Маленька, але активна групка українців, що живе в Лос Алямос, дістала в останньому часі багато розголосу в пресі та серед американського населення, показуючи та інформуючи про українські великодні звичаї. Мотором цієї успішної інформаційної акції були Анна Чопик, почесний член Головного Уряду УНСоюзу і колишня довголітня головна радна, та Уляна Богачевська, дружина науковця інж. Ігоря Богачевського.

У. Богачевська включилася в програму широко відомої опери Санта Фе в Ню Мексико і для того відкрила свій дім для гостей, рівночасно показуючи українське народне мистецтво і писання писанок, що його перевела А. Чопик. Та приватна імпреза викликала велике захоплення та широкий відгук в місцевій пресі.

„Лос Алямос Монітор" посвятив українським звичаям та українським традиційним великоднім стравам майже цілу сторінку, подаючи велику знімку У.Богачевської.

„Ню Мексикан" описав точно гостину в домі Богачевських, репортер зробив інтерв'ю з А. Чопик про її замилування писати писанки, подаючи до того відповідні світлини.

Так завдяки одиницям українське народне мистецтво стало славним в Ню Мексико і та здобуло там постійне місце.

Сенатор Піт Доменічі з господинею дому Уляною Богачевською

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ у стейтовому найвищому суді в Ню Йрку визнала винним за вбивство принаймні п'ятьох осіб Доналда Неша, який в квітні 1982 року застрелив з автоматичної пістолі трьох техників телевізійної сітки Сі-Бі-Ес Ньюз в одному з гаражів в Мангеттені, правдоподібно свідків злочину крадежі великої кількости діямантів й інших коштовних каменів. Перед тим Д. Неш замордував свідка злочину Марґарету Барберу, тіло якої поліція знайшла в одній з місцевостей Квінсу, і співробітника з компанії продажу діямантів Дженні Су Чін тіла якої ще й досі не вдалося відшукати. Голова лави присяжних Джін Шов проголосила у вівторок, 24-го травня о год. 4:30 по полудні висліди голосування після 13-ох годин нарад і обміркування справи вбивника. Суддя Клліфорд Скатт назначив день проголошення вироку на 22-го червня ц.р. Д. Неш може бути засуджений на 25 років в'язниці, або досмертну тюрму за кожне обвинувачення, а їх є чотири.

РЕЛІГІЙНИЙ ЧИН СЕСТЕР—ЗАКОННИЦЬ у Мишиґені звернувся до Ватикану у справі монахині Аґнес Мері Мансур, яка була змушена церковними чинниками до резиґнації з монашого чину, бо вони поставили були її перед вивором—або зрезиґнувати з посту голови стейтової аґенції суспільної служби, або з монашого чину. Вона вибрала другу можливість і залишилася покищо на становищі голови, пояснюючи свій вибір тим, що на цьому становищі вона зможе багато корисніше працювати в користь бідних і упосліджених. Сестра Тереса Кейн, керівниця монашого чину, заявила, що прохання вислано на руки кардинала Едуарда Піронії до Ватикану, якому підлягають закордонні монаші чини.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ КАСПАР ВАЙНБЕРҐЕР знову вибирається до Европи, тим разом на річну конференцію країн Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), яка розпочинається там в понеділок, 30-го травня ц. р. у Брюсселі. Крім того К. Вайнберґер відвідає Західню Німеччину і Норвеґію. Речника Білого Дому заявили, що секретар оборони ЗСА поінформує альянтів про нові напрямні у політиці Адміністраці президента Роналда Реґена, але зустріч не буде формальною, а радше треба її трактувати як дружну виміну думок про актуальні біжучі справи.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ ОБОРОНИ Каспар Вайнберґер, виступаючи у Вест Пойнті, Н. Й., перед кадетами-випускниками, заявив, що вони являються охоронцями американської нації і великою надією народу, який вірить у їхню спроможність оборонити З'єднані Стейти Америки перед всякою загрозою. В ґрадуаційній церемонії взяло участь крім 861 кадета, понад 20,000 осіб, членів родин і зацікавлених цією небуденною церемонією. „Час змінився тепер, —заявив К. Вайнберґер,—і ви тепер втішаєтесь пошаною величезної більшости американців".

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ МЕРИЛЕНД Рубін Ескю, один із шістьох демократичних кандидатів на президента з Демократичної партії, формально звернувся до найбільшої профспілки АФЛ—КІО, щоб вона не займала заскоро свого становища до зголошених кандадатів, бо таким потягненням вона може значно підірвати довір'я до профспілки тих численних прихильників, які підтримуватимуть інших кандидатів. На думку Р. Ескю АФЛ—КІО почекати до передвиборів.

ДЕМОКРАТИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ відбудуть в Атлантик Ситі свою дводенну конвенцію в днях 12-го і 13-го серпня ц.р., на яку вони плянують запросити усіх до того часу зголошених кандидатів. Голова Демократичної партії в стейті Джеймс Малоні заявив, що підготовчий комітет вже вислав запрошення зголошеним кандидатам і їхні помічники повідомили, що вони прибудуть на цю важливу стейтову консультаційну нараду. Завданням конвенції буде також переглянути рашіші помилки під час виборів губернатора, у яких демократи 1.797 голосами втратили губернаторське місце в користь республіканського кандидати Томаса Кейна.

Українці Міннесоти...

(Закінчення зі стор. 1)

д-р Володимир Анастас, Василь Станиславів, д-р Юліян Павлишин, Надія Каркоць, Леся Луцик, Ірена Плювак, Олександер Полець, Аліса Данилюк, Леся Парех, Оксана Соловей, Федір Гайовий, Ольга Ґамота, інж. Степан Тисовський, Олександер Канюка, Володимир Анастас, мол.; Галина Палажаєнко, Джім Німчук, Віктор Гуща, Ніна Булавицька, Михайло Денисюк, Катря Гуцал, Юрій Луцик, інж. Богдан Ґамота, Михайло Ковалевський і Василь Панчук. Контрольна комісія: Антін Семенюк, Пилип Шайда, і Григорій Литвин.

Організований на широкій громадській плятформі Комітет очолює Почесна Президія, до якої запрошено священиків-настоятелів українських церков, а саме: о. митрата д-ра Степана Кнапа, о. протоієрея Михайла Кудановича, о. протоієрея Миколу Митулинського, о. Степана Зінчуха, пастора Миколу Бездітка і ген. Василя Филиновича, учасника Визвольних Змагань 1918-20 років.

Для належного підготовлення програми створено такі комісії: організаційну, мистецьку, пропаґандивну і резолюційну. Їхнім завданням є виготовити широку програму для вшанування жертв цього масового народовбивства українського народу, а також провести інформаційну кампанію серед місцевого суспільства, використовуючи до цього пресу, радіо і телевізію. Також намічено використати доступні фотографії і свідчення свідків цієї трагедії. Основну увагу Комітет зверне на інформування провідних політичних і громадських діячів.

Головна жалобна програма відбудеться в неділю, 12-го серпня. Цього дня будуть відслужені релігійні відправи і також відбудеться Жалобна Академія в пошану замучених голодом невинних жінок, дітей і чоловіків. З головними промовами виступлять: проф. Джеймс Мейс з Гарвардського університету в англійській мові і о. митрат д-р С. Кнап в українській мові. Передбачені також виступи запрошених гостей.

Організатори відзначення цієї сумної події надіються, що всі українці Міннесоти масовою участю в програмі цього дня вшанують замучен голодом мільйони своїх братів і сестер, а при тому наголосять, що, не зважаючи на великі жертви і терпіння, стремління українського народу до волі і державного життя є незламні.

Краще...

(Продовження зі стор. 1)

грошей на ремонт українських церков (церкви: Команьча, Репедь і інші). Вислали велику суму грошей на допомогу нашим братам. Ми на з'їздах, конґресах і зустрічах ООЛ схвалювали, а відтак друкували протестні резолюції. Іншими словами, ми, українське суспільство на Заході, зробили все, що лише було у нашій силі і дальше стараємося робити все можливе в цій справі. Ми зробили все те без тих інформацій, про які згадує І. Гвать у своїх статтях, Але найвища пора, щоб і з УСКТ заговорили в обороні нищення українських святинь. Краще пізно, як ніколи.

Василь Майкович

Відспорт, Н. Й.

АНАХРОНІЗМ, А НЕ АНАРХІЗМ

У редакційній п.з. „Гроші і освіта" („Свобода", ч. 99, 27-го травня ц.р.) треба читати: „Тому освіта в Америці не йде впарі з добрим вихованням і джелтенменство стало в понятті багатьох молодих людей 'старомодним анахронізмом'". Як також має бути: „Це стосується високої освіти. Але підготову до студій в університетах і коледжах дає освіта в середніх школах. — Ред.

